

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 29067/19

Mehmet SEL/Türkiye

ve diğer 4 başvuru

(ekli listeye bakınız)

Başkan

Oddný Mjöll Arnardóttir,

Hâkimler

Stéphane Pisani,

Juha Lavapuro

ve Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Dorothee von Arnim'in katılımıyla

17 Haziran 2025 tarihinde Komite olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm);

İsimleri ekteki tabloda yer alan başvuranların ("başvuranlar"), tabloda belirtildiği üzere farklı tarihlerde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Mahkemeye yaptıkları başvuruları;

Tüm başvurularda Sözleşme'nin 8. maddesine ilişkin şikâyetin ve 37557/19 no.lu başvuruda Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamında çekişmeli yargılama hakkına ilişkin şikâyetin, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı

İnsan Hakları Dairesi eski Başkanı Hacı Ali Açıkğöl tarafından temsil edilen Türk Hükümetine (“Hükümet”) tebliğ edilmesine ve başvuruların geri kalan kısmının kabul edilemez beyan edilmesine dair kararı,

Tarafların görüşlerini dikkate alarak gerçekleştirilen müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

DAVA KONUSU

1. Başvurular esas olarak, başvuranların olağanüstü hâl döneminde ceza infaz kurumunda bulundukları sırada mektup gönderme veya almalarının yasaklanmasına ilişkin karara ilişkindir.

2. 15 Temmuz 2016 tarihli askerî darbe girişiminin ardından Türkiye’de olağanüstü hâl ilan edilmiştir. İlgili sulh ceza hâkimlikleri çeşitli tarihlerde, Türk makamlarınca FETÖ/PDY (“Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması”) olarak tanımlanan bir örgüte üyelik suçundan başvuranların tutuklanmalarına karar vermiştir. 37557/19 no.lu başvurudaki başvuran Antalya ceza infaz kurumuna, diğer başvuranlar ise Silivri ceza infaz kurumuna yerleştirilmiştir.

3. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un 114. maddesi uyarınca (5275 sayılı Kanun; hükmün metni için bk. *Bozoğlu/Türkiye* (k.k.) [Komite], no. 29055/19, § 8, 6 Haziran 2023), ilgili Cumhuriyet başsavcılıkları FETÖ/PDY üyeliğinden tutuklu bulunan kişilerin mektup, telgraf ve faks gibi iletişim araçlarını kullanmalarını yasaklamıştır. Bu kararlar doğrultusunda Silivri ve Antalya ceza infaz kurumları idareleri, söz konusu örgüte üyelikten tutuklu bulunan kişilere dışarıdan gelen yazılı yazışmaları iletmemeye ve bunlar adına posta göndermemeye karar vermiştir.

4. Silivri ve Antalya infaz hâkimlikleri, ceza infaz kurumu idarelerinin yukarıda belirtilen kararlarına karşı başvuranların yaptıkları itirazları, söz konusu kararların kanuna ve usule uygun olduğu gerekçesiyle reddetmiştir. 37557/19 no.lu başvurudaki başvuran hakkında karar verirken Antalya İnfaz

Hâkimliği, Antalya Cumhuriyet savcısının yazılı görüşünü almış; savcı bu görüşünde yeni bir husus ileri sürmeksizin, ilgili kısıtlama kararının meşru gerekçelere dayandığını genel olarak belirterek kararı onamaya davet etmiştir. Bu görüş başvurana tebliğ edilmemiştir.

5. Başvuranlar, infaz hâkimliklerinin kararlarına karşı sırasıyla Silivri ve Antalya Ağır Ceza Mahkemelerine itiraz etmiştir. Söz konusu mahkemeler, infaz hâkimliklerinin kararlarının kanuna ve usule uygun olduğu sonucuna vararak başvuruların itirazlarını reddetmiştir. 37557/19 no.lu başvurudaki başvuranın itirazına ilişkin kararında Antalya Ağır Ceza Mahkemesi, Cumhuriyet savcısının sözlü mütalaasına atıf yapmış ve savcının bu mütalaasında itirazın reddini talep ettiğini belirtmiştir.

6. 45991/19 no.lu başvurudaki başvuran bakımından, Mahkemenin önündeki bilgilere göre İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı 27 Şubat 2018 tarihinde yazılı yazışmalarına ilişkin kısıtlamayı kaldırmış ve başvuran 17 Ağustos 2018 tarihinde tahliye edilmiştir.

7. 29067/19 no.lu başvurudaki başvuran yönünden İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi 10 Ocak 2018 tarihinde yazılı yazışmalarına ilişkin kısıtlamanın kaldırılmasına karar vermiştir. 44536/19 no.lu başvurudaki başvuran bakımından ise İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi 20 Mart 2018 tarihinde ceza infaz kurumu yetkililerine kısıtlamanın kaldırıldığını bildirmiştir.

8. 37557/19 ve 44539/19 no.lu başvurulardaki başvuranlar bakımından Hükümet, başvuranların sırasıyla 23 Ocak 2018 ve 6 Temmuz 2017 tarihlerinde tahliye edildiklerini bildirmiştir. Buna göre, yazışmalarına ilişkin itiraz konusu kısıtlamalar tahliyeleriyle birlikte *fiilen (de facto)* sona ermiştir.

9. Anayasa Mahkemesi daha sonra, başvuranların bireysel başvurularında ileri sürdükleri haberleşme özgürlüğüne ilişkin şikâyetlerini, mevcut hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle çeşitli tarihlerde kabul edilemez bulmuştur (29067/19 no.lu başvuruda 8 Şubat 2019, 37557/19 no.lu başvuruda 5 Şubat 2019, 44536/19 no.lu başvuruda 20 Şubat 2019 ve 44539/19 ile 45991/19 no.lu başvurularda 30 Ocak 2019 tarihlerinde).

SEL VE DİĞERLERİ/TÜRKİYE KARARI

Anayasa Mahkemesi, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141 § 3 maddesinin (5271 sayılı Kanun; bu hükmün metni için bk. yukarıda anılan *Bozoğlu/Türkiye* (k.k.), § 9) savcı veya hâkimlerin karar ve işlemleri nedeniyle zarar gördüğünü düşünen kişilere Devlete karşı dava açma imkânı tanıyan bir tazminat yolu öngördüğünü belirtmiştir. Anayasa Mahkemesi, başvuranların bu yola başvurmadıklarını ifade etmiştir. Ayrıca Anayasa Mahkemesi, 37557/19 no.lu başvurudaki başvuranın adil yargılanma hakkına ilişkin şikâyetinin açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

10. Başvuranlar, ceza infaz kurumunda mektup, faks ve telgraf gönderme ve almalarının yasaklanmasının Sözleşme'nin 8. maddesi uyarınca yazışmalarına saygı hakkını ihlal ettiğinden şikâyetçi olmuşlardır. 37557/19 no.lu başvurudaki başvuran ayrıca, Antalya İnfaz Hâkimliği ve Ağır Ceza Mahkemesi önündeki yargılama sırasında Cumhuriyet savcılarının görüşlerinin kendisine tebliğ edilmemesi nedeniyle Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamında çekişmeli ve adil yargılanma hakkının ihlal edildiğinden şikâyet etmiştir.

MAHKEMENİN DEĞERLENDİRMESİ

11. Mahkeme, başvuruların konuları bakımından benzer olduklarını göz önünde bulundurarak, bunları tek bir kararda müştereken incelemeyi uygun görmektedir.

12. Sözleşme'nin 8. maddesine ilişkin şikâyet bakımından Hükümet, başvuranların Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141 § 3 maddesinde öngörülen tazminat yoluna başvurmadıkları gerekçesiyle iç hukuk yollarını tüketmediklerini ileri sürmüştür.

13. Mahkeme, yakın tarihli benzer bir davada, söz konusu hüküm kapsamındaki tazminat tedbirinin, yazılı iletişim araçlarını kullanma hakkına ilişkin yasağın sona ermesinden sonra Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı

Hakkında Kanun'un 114. maddesine dayanılarak Cumhuriyet savcısı tarafından bir tutuklunun yazışmalarına getirilen kısıtlamadan kaynaklandığı iddia edilen mağduriyetlerin telafi edilmesi için etkili bir başvuru yolu teşkil ettiğine hükmettiğini kaydetmektedir (bk. yukarıda anılan *Bozoğlu/Türkiye* (k.k.), §§ 17-23).

14. Bu bağlamda Mahkeme, önündeki bilgilere göre başvuranların itiraz ettikleri yazılı iletişim araçlarını kullanma hakkına ilişkin yasağın, Anayasa Mahkemesi önündeki başvuruları derdest iken sona erdiğini gözlemlemektedir (bk. yukarıda 6-9. paragraflar). Mahkeme, başvuranların mektup, faks ve telgraf gönderme ve alma haklarına ilişkin yasağın en geç yukarıda belirtilen tarihlerde sona ermiş olmasına rağmen, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 141 § 3 maddesinde öngörülen başvuru yoluna başvurmadıklarını kaydetmektedir. Mahkeme ayrıca başvuranların, somut olayın koşullarında söz konusu başvuru yolunun yetersiz ve/veya etkisiz olduğunu ya da bu yola başvurma yükümlülüğünden muaf tutulmalarını gerektiren özel koşullar bulunduğunu ortaya koyamadıklarını gözlemlemektedir.

15. Yukarıda belirtilenler ışığında Mahkeme, başvuranların Sözleşme'nin 8. maddesine ilişkin şikâyetinin iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğuna ve Sözleşme'nin 35 §§ 1 ve 4. maddeleri uyarınca reddedilmesi gerektiğine karar vermektedir.

16. 37557/19 no.lu başvurudaki başvuranın, Antalya İnfaz Hâkimliği ve Ağır Ceza Mahkemesi önündeki yargılama sırasında Cumhuriyet savcılarının görüşlerinin kendisine tebliğ edilmemesine ilişkin Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamındaki şikâyeti bakımından Mahkeme, aynı meseleyi daha önce *Kılıç ve diğerleri/Türkiye* (k.k.) (no. 33162/10, §§ 19-32, 3 Aralık 2013) ve *Günana ve diğerleri/Türkiye* (no. 70934/10 ve diğer 4 başvuru, §§ 78-79, 20 Kasım 2018) kararlarında incelediğini kaydetmektedir. Mahkeme bu davalarda, söz konusu savcı görüşlerinin, itiraz konusu kararların kanuna ve usule uygun olduğunu belirtmekle sınırlı kaldığı ve başvuranların yorum

SEL VE DİĞERLERİ/TÜRKİYE KARARI

yapmasını gerektirecek yeni bir husus içermediği dikkate alındığında, başvuranların önemli bir dezavantaj yaşamadıkları sonucuna varmıştır.

17. Ulusal mahkemeler önündeki savcı görüşlerinin içeriğini özellikle dikkate alarak (bk. yukarıda 4 ve 5. paragraflar) ve başvuranın bunlardan haberdar edilmemiş olması yönünden Mahkeme, mevcut davada yukarıda anılan kararlarındaki tespitlerinden ayrılmayı gerektiren herhangi bir özel durum bulunmadığını değerlendirmektedir (bk. ayrıca *Çançar/Türkiye* (k.k.) [Komite], no. 45027/05, §§ 14-17, 28 Haziran 2016).

18. Yukarıda belirtilen hususlar ışığında, bu şikâyet önemli bir dezavantaj bulunmaması nedeniyle kabul edilemezdir ve Sözleşme'nin 35 §§ 3 (b) ve 4. maddeleri uyarınca reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvuruların birleştirilmesine;

Başvuruların kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, İngilizce dilinde tanzim edilmiş olup 10 Temmuz 2025 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Dorothee von Arnim
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Oddný Mjöll Arnardóttir
Başkan

SEL VE DİĞERLERİ/TÜRKİYE KARARI

EK

Dava listesi:

Sıra no.	Başvuru no.	Başvuru adı	Dava Tarihi	Başvuran Doğum yılı Uyruğu	Temsilcisi
1.	29067/19	Sel/Türkiye	06.05.2019	Mehmet SEL 1976 Türk	Önder ÖZDERYOL
2.	37557/19	Uğur/Türkiye	16.05.2019	Mustafa UĞUR 1978 Türk	Havva ÇELİK
3.	44536/19	Aydoğmuş/Türkiye	06.08.2019	Tahir AYDOĞMUŞ 1981 Türk	İrem TATLİDEDE
4.	44539/19	Örer/Türkiye	05.08.2019	Vedat ÖRER 1973 Türk	Türker İKİBAŞ
5.	45991/19	Çapa/Türkiye	05.08.2019	Ömer ÇAPA 1980 Türk	Osman ÇENGİL